

Планът
"Ханке"

Бизнес на
бързи обороти

Служители
легенди

Трансферните
прозорци

ПОДАРЪК ЗА ВАС
КАЛЕНДАРЪГ НА
"МЕНИДЖЪР"

МЕНИДЖЪР.

БРОЙ 1 (171). ЯНУАРИ 2013. ЦЕНА 5 ЛВ. WWW.MANAGER.BG

МЕНИДЖЪР ПРИРОДАТА

ИСТОРИИ ЗА КЛИШЕТО

СПЕЦИАЛЕН ТЕКСТ
НА МИНИСТЪР
ДЕСИСЛАВА
АТАНАСОВА

ПИАР В
НЕВЕДЕНИЕ

ПРЕДИ
И СЛЕД
ПЪРВИЯ
МИЛИОН

КОЛКО СТРУВА
ЕДИН ДЕН
ПО СВЕТА

АВТОРИТАРНИЯТ
ЛИДЕР

Орлин Попов

от HAPPY:
Детайлите
са най-важни

ТЕМА 2013: ИКОНОМИКАТА, ПАРИТЕ И ЧОВЕКЪТ

Това е откъс от списанието.

Цялото списание може да намерите в Библио.бг

www.biblio.bg

БРОЙ 1

28 ТЕМА 2013: Икономиката, парите и човекът

42 Орлин Попов: Детайлите са най-важни

102 Бизнес на бързи обороти

8 ACCENT

10 Състезателна нация ли сме българите

12 Планът "Ханке"

16 Умението да управляваш е талант, maka както лекарската професия е призвание, интервю с министър Десислава Аманасова

20 Оптимални данъци? Няма такива!

24 "Българският Лувър", или Квартал 500

28 ТЕМА 2013: Икономиката, парите и човекът

40 MANAGEMENT

42 Орлин Попов: Детайлите са най-важни

48 Доверието ще спаси света

50 За служителите легенди

54 Авторитарният и авторитетен лидер

56 Трансферните прозорци в бизнеса

58 MTEL и Мениджърите

60 В МИТ да си необикновен е най-обикновеното нещо

64 Как убедих Muk Джагър и Джанет Джексън да работят с нас - колонка на Ричард Брансън

66 Преги и след първия милион

70 Прицкер - най-многобройната фамилия милиардери

74 Книги

75 Социалната мрежа като място за сериозен бизнес

76 MARKETING

78 Истории от Света на Клишето

80 Пиар в небедение

82 Brand Book - бойният устав на пазарната война

84 Реклама по шведски

БРОЙ 1

112 Колко струва един ден по света

127 Modernity

138 Кајманиче - остроўите на съкровището

86 MEDIA

88 Филмова (не)идентичност

90 Светлата страна на тъмното

93 ECONOMY

94 По-добре сме от съседите. Но какво от то ва?

96 10 енакви въпроса към чуждите мениджъри

100 За електромобилите с любов

102 Бизнес на бързи обороти

104 Богат - беден

107 GLOBUL iPAY - електронното портмоне

108 Антивирусна защита - стратегия и тактика за успех

111 GLOBUS

112 Колко струва един ден по света

116 SCI-TECH

118 Баща ми изобретателят

122 Икономично и умно принтиране

124 Windows 8 печели почитатели сред големите компании

126 Новият звук на Samsung

127 MODERNITY

128 Честита нова година!

130 Денят след утрe

134 Влизаме в нищото

136 Вече на 45, но с още повече мускули

138 Кајманиче - остроўите на съкровището

143 Круизи до норвежките фиорди и Балтика

144 Софийски разкази

146 Комикс

Планът "Ханке"

6 мерки за спроявяне с финансова хаос представи световноизвестният професор по приложна икономика на международна конференция в София, организирана от "Мениджър"

Човекът, който помогна на България да излезе от кошара на хиперинфляцията в края на 90-те, е готов с оздавателна рецепта и за световната икономика. Тя се състои от 6 точки и авторът ѝ, професор Стив Ханке, избра международната икономическа конференция на сп. "Мениджър", за да я оповести.

Световният експерт по приложна икономика, известен у нас като Бащата на Валутния борд, долетя специално за събитието, организирано от нашето издание под наслов "България и светът в развитие". То събра елитна аудитория от макроикономисти, финансисти, висши мениджъри и банкери в зала "Триадица" на "Гранд Хотел София" и се превърна в силен финал на годишния календар от престижни форуми, организирани от сп. "Мениджър". Модератор на конференцията бе Светла Костадинова, изпълнителен директор на ИПИ.

Проф. Стив Ханке по време на 30-минутната си лекция

Проф. Ханке зададе рамката на конференцията с 30-минутна лекция на тема "Световният хаос във финансите и дългосрочните ефекти върху България", в която очерта генезиса на сегашната ситуация.

Корените ѝ по негово мнение тръгват още от Времето, когато са били отменени Златният стандарт и единната международна система Бретън Юкс за организация на валутните курсове и международните разплащания. Но най-същественият източник на "кризата на кризите за последните 140 години" е паническото поведение на централните банки и особено на Федералния резерв, сподели икономистът. Те наливат пари във финансовата система всеки път, щом се зададе криза в някой регион по света, и така надуват балона на търсенето. Този подход обаче неминуемо води до повишаване на инфлацията над приемия международен стандарт от 2,5%. Тогава относно настъпва паника във финансовата власт и тя настъпва спирачките на икономиката. Следва ход назад към рецесия, разясни водещият икономист. "Реваншистът на няколко такива периода в американската финансова система довежда до срича на ипотечния пазар в САЩ, а оттам и до рязкото поетапяване на долара, което рефлектира върху целия свят, респективно и в България. Защото стокооборотът в световен мащаб се измерва в долари и всяко поетапяване на американската валута се компенсира с постъпване на стоките, включително и в България", заяви проф. Ханке. Кризата се губи от големите колебания във валутните курсове между долара и еврото, обобщи проф. Ханке и защити тезата си с данни, че 50-60% от динамиката на цените на стоките от 2002 г. насам се дължат именно на такива колебания. Затова първата мярка, която той предлага за излизане от сегашната ситуация, е 1) Да бъде възприета международна система за фиксиран курс на долара към еврото в съотношение 1,20-1,40 долар за евро. Така според него ще бъдат обладени сътресенията в цените на стоките не само на световния пазар, но и у нас. 2) Азиатските държави да вържат валутите си към долара. 3) Развиващите се държави да бъдат стимулирани да използват стабилни валути, да въведат валутни съвети и на този принцип да се обединят в блокове. Ханке посочи въвеждането на валутния борд в България като ценен световен модел за икономическа стабилност, който се радва на всеобщо признание. 4) Да се либерализира контролът върху капиталовите потоци заради "очевидните ползи от свободното преминаване на капитали през държавните граници". Проф. Ханке е убеден, че една единна валутна система за международни разплащания ще осигури стабилност. 5) Стерилизация на централните банки, която най-общо се свежда до намаляването на влиянието им върху монетарната политика. Във финансовата система на въсякъде по света по-голямата част от парите се генерира от банките. Но напоследък точно заради силния написк от страна на централните депозитари в редица страни паричните обеми, предлагани от банките, се свиват, разясни проф. Ханке и даде пример с Европа, където в момента се наблюдава дефицит на парично предлагане в размер на 8%. За Великобритания този показател е още по-висок - около 15%. А паричното предлагане е основен фактор за икономически растеж, напомни той.

Оптимални данъци? Няма такива!

Справедлившостта на българските налози е следствие на тяхната пропорционалност, на постепенно то им "оплоскостяване" и намаляване от 2000 г. насам

Тогава ще заокхкате от царя си, когото сте си избрали, и Господ няма да Ви отговаря тогава.

[Царстви I, 8:18]

Объжданията на сържавния бюджет отново тематизираха въпроса какви следва да са данъците, за да се посрещнат очакванията на избирателите и да се запазят перспективите за растеж. Отговорът на този въпрос е много кратък: той няма и не може да има отговор.

Теория и практика. Всеки следващ бюджет в представителните демокрации се опитва да преразпределя доход, който не е произведен. Предизборните години са по-особени. Изборите са търг на обещанията коя партия ще преразпредели повече от дохода на граждани. Обещанията се обезценяват (в буквалния и преносния смисъл), следва ги делът на правителствените разходи в БВП, сържавният бълг (т.е. нуждата от нови данъци) и увеличаването на паричното предлагане. Това продължава обикновено, докато правителството не може да събере данъци, за да изпълни обещанията, и фалира. Същото важи и за недемократичните управници в историята на човечеството. Част от принципите на данъчната и фискалната политика, които пречат на повторението на тези цикли, са изведени като поуки от историята и са придобили характера на аксиоми. Ето някои от тях, които важат за всяка икономика, в която кражбата и насилието са ограничено явление:

Доходът е възнаграждение за услугите, които членовете на обществото предоставят един на друг. Колкото по-голяма част от дохода запазва за себе си отделният човек, толкова по-вероятно е той да произвежда повече.

Производителните "игри", при които всеки пред-

* Авторът е доцент в СУ, председател на УС на ИПИ и управител на КС2 ЕООД.

** Източник: Всички данни за бюджета и пенсиите са заемствани от ИПИ и са достъпни на: www.ime.bg.

лага на другите нещо, което те ценят, са от полза за всички. Непроизводителните "игри", при които ползата на един е разход на друг, имат в най-добрия случай нулев резултат. Първият тип игри увеличават благосъстоянието, другите го намаляват.

Производителните игри зависят от спонтанния избор и предпочитанията на безкраен брой хора. Тях никой не може да ги планира. Опитите да се прави това са провалят поради непредвидени последици.

Властта да се налагат данъци произтича от обещанието (и следващото от него очакване), че ще се раздава доход. Въпреки това облагането с данъци почти никога не е изцяло доброволно.

Най-гостоверното определение на "данъци" е дадено още през 1803 г. от Жан-Батист Сей. Той казва: "Данъчното облагане е прехвърляне на част от националния доход от отделните хора към правителството с цел да се задоволи сържавното потребление или разходи. Независимо от това как се нарича - "данък", "принос", "задължение", "акциз", "мито", "помощ", "субсидия", "дарение", - данъчното облагане е въвъншност тежест, наложена на хората в тяхното индивидуално или корпоративно качество със силата на Власти, с цел да финансира свое потребление, което тя смята за подходящо да направи за тяхна сметка; накъсо: това е налагане със сила в буквалния смисъл на сумата".

Облагането и прехвърлянето на доход гори за производствени цели има цена. Тя е равна на преките разходи по събирането, пренасочването и контрола на средствата. Раздадените и инвестираните по този начин средства винаги са по-малко от тези, които са събрани.

Съобразявайки се с тези поуки, съвременните демокрации се опитват да поставят таван на правителствените разходи и сългове, да усложнят въвеждането на нови и увеличаването на стари данъци. България е част от този процес, но не напълно.

2013 г.: оптимизация на завареното положение? Колегата Петър Ганев** състави касова бележка за 4320 лв., която правителството трябва да връчи през 2013 г. на всеки български гражданин, бил той дете, работещ, безработен или пенсионер (моля, *Вижте следващата страница*). Нека се възгледаме в този отчетен документ.

1/4 от разхода на средния гражданин е за пенсии, 5 пъти повече от финансирането на администрацията и 3,5 пъти повече от разхода за отбрана и обществена сигурност. Този и другите социални данъци са 38,6% от сметката. Заедно със здравеопазването и образованието поддържането на общността съства до 58,2% от цялата сума. Но от групата на данъкоплатците трябва да бъдат изключени онези, които не произвеждат доход (гела, безработни и пенсионери). Техният бюджетен принос е част от дохода на онези, които са заети - около 60% от населението. При добро желание може да се направи какъв бонус за тези почти 2,9 млн. български граждани. Тогава разходът на човек няма да е 4320, а над 8600 лева. Сред тях чистите кредитори на бюджета, т.е. работещите в частния сектор и в несубсидирани сържавни предприятия, са още по-малко. Става сума за 1,8 млн. лв. през 2008 г. и за 1,55 млн. през 2012 г. За същия период правителствените разходи нарас-

Зареждаме вашите пачалби, защото ви предпазваме от измами.

етоп эмбондеба ёнН
аэпп нндообнуджэм
то тншбн. ннэжолен
итсоннед ннводеден
вё нтнмнп ётбадб
п нтдбк онлтнемом
ашба бе онвтннд
е

Ние разбираме потенциалните опасности свързани със зареждането на гориво в условията на международни превози, затова работим сериозно в посока намаляване на рисковете, на които сте изложени. Нашият специализиран екип за борба с измамите анализира, следи и разследва всякакви нередовни дейности по вашите сметки. С нашите уникални системи за сигурност, можете да задавате лимити за покупките на гориво базирани на дестинациите и обемите, както и да блокирате моментално карти през интернет, гарантирайки си по този начин, че винаги ще плащате само и единствено за вашето гориво.

Ние в IDS сме наясно, че няма две компании с еднакви нужди. Затова ви даваме по-голям контрол върху консумацията на гориво чрез гъвкави опции за плащане, индивидуални настройки за сигурност и денонощна поддръжка съобразена с вашите изисквания, с разширена мрежа от стратегически разположени бензиностанции по цяла Европа. Вярваме, че зареждаме вашите печалби, защото предлагаме персонализирано управление на горивото.

мод - нн эувоп б
этедбо эс нн нпн

За повече информация посетете www.fuellingyourprofits.com
или ни се обадете на +359 898 55 70 70

2013: ИКОНОМИКАТА, ПАРИТЕ И ЧОВЕКЪТ

Готвим се за по-лошо, надяваме се на по-добро

2013 - каква ще бъде тя? Какво ще се случи със света и с България? Накъде ще върви икономиката и производството? Какво да правим с парите си, от какво да се пазим? Егва ли има човек от бизнеса, който да не си задава тези въпроси. В началото на годината традиционно търсим отговорите им. Осигура е ясно, че отново ни чака интересно време. Вярваме, че ще има по-добра година, готвим се за по-лоша. Предизвикателствата продължават.

ЕМИЛ ХЪРСЕВ: Годината се очертава като по-рискова

Очевидна рецесия в Европа, съмненията за икономиката на САЩ постоянно растат

Господин Хърсев, къде и в какво да инвестираме изгодно през 2013 г.?

- Ако сумата е до 1 млн. евро, най-добре е да се раздели на 12 депозита, които да се вложат в 12-те български банки, които дават най-високи лихви. Тук изобщо не е нужно да се замисляме колко е финансово стабилна банката или каква ѝ е репутацията. В случая сържавата гарантира депозитите, а рейтингът на България в момента е BBB със стабилна перспектива. Това е повече от добре за всеки вложител. Смятано е, изчислявано е, няма по-изгодна инвестиция.

Хората, които притежават над 1 млн. евро, не са обикновени субекти за българската икономика. Особеното при тях е, че имат забиден опит в управлението на пари, след като са успели да натрупам тези суми. За тях най-добре е да инвестирам парите си там, където знаят, че ще могат да ги контролират. Важното е бизнесът да бъде конкуренчен. Препоръчвам да се инвестира в реални стоки, не задължително в такива с физическа доставка, а във финансови инструменти, за които стоят жито или петрол например. Финансови посредници могат да направят една кошница от флочърси на Чукагската борса. Вече втора година цените на храните растат с над 20%, по-голяма част от печалбите отиват за самите производители, но около 7-8% е чистата доходност от деривати върху стоките. Ако се ползват методите на финансово ускорение, би могло да се достигне до доходност от порядъка на 20-30 до 40% на година. Но това изисква активно управление на парите, поемане на рискове и човек трябва да знае какво прави.

- В какво да сържим парите си?

- Златото веднага го изваждам пред скоби, защото отдавна няма монетарни функции, а е обикновена инвестиционна стока. Сега цената му е висока, но когато свъртъм започне да се възстановява, всички, които сържат парите си в злато и в други благородни метали, ще отчетат загуби. Що се отнася до това дали да сържат парите си в долари или евро - ако знаех отговора на този въпрос, щях да стана милиардер. Смея да твърдя, че никой със сигурност не може да предскаже движението на курсовете на международните валути. Ако трябва да обобщи, най-добре е да се сържат парите в български левове на депозит с висока лихва.

- Колко сълго ще се запази тенденцията заможни хора да не управляват активно парите си, а ги влагат в банки?

- Тази тенденция важи само за България, в Европа не е така. Дължи се на парниковия ефект, причинен от доминацията на големи финансови чуждестранни групи у нас. Както и поради изолирането на българските банки от рефинансиране от страна на Европейската централна банка и от финансовите пазари. Банките се конкурират помежду си за местния ресурс. В резултат у нас има депозитни продукти с високи лихви до 6-7%, докато в Европа те са пет пъти по-ниски. Българският пазар ще се отличава с тази особеност много сълго, може и да не говориме да видим края на тенденцията. Има едно негласно опасение в международните финансови среди, че "нешо лошо" може да се случи с по-малките икономики като нашата - например да бъде отме-

“ Ако имате до 1 млн. евро, най-добре е да ги разделяте на 12 депозита, които да се вложат в 12-те български банки, които дават най-високи лихви. ”

нен валутният борд. Това се отразява на риска, който се отсъжда при финансиране на банките. Затова и кредитите у нас ще останат скъпни.

- Кой остава най-големият страх за хората със свободни средства? От тази перспектива 2013 г. повече опасности ли ще донесе, или повече възможности?

- За мен и за всички, които рационално мислят за своите спестявания, най-големият страх е инфлацията. Опасенията се увеличават всеки път, когато г-н Марио Драги, шеф на Европейската централна банка, започне да говори за рефинансиране на ценни книжа на различни европейски правителства. Това автоматично води до една инфлация, която се надявам да е умерена, в размери от 5-6%. Важно е да се знае, че при свити пазара и силно ограничено търсене е много трудно да се реализира повишение на цените. Но икономиката няма вечно да стои в депресия, тя все някога ще тръгне леко нагоре и тогава скритата инфлация, която се трупа последните месеци и години, изведнък ще избухне. От тази гледна точка 2013 г. е свързана с повече опасности, отколкото с нови възможности. С надежда посрещнахме 2012, но изпращаме годината с реални данни за наблизане в нова рецесия. Получава се ефект, който светът познава от годините на Голямата депресия. Говоря за "рецесия в депресията", който последно се прояви в годините между 1936 и 1938. Реално това са спадове, като икономиката пълзи по гънката.

- След депозитите в левове кой остават другите възможности, които могат да донесат добра доходност при сравнително ограничен риск?

- Ако тук визирате недвижимите имоти, имайте предвид, че те винаги носят разходи - данъци, такси, застраховки, поддръжка и т.н. Така че каквато и доходност да получите при ограничен риск, тя трябва да бъде намалена с годишните разходи, които правите за гадения имот. Като нищо цените на недвижимостта може да имат нов спад. Особено в условия на рецесия в депресията. Имайте предвид, че търсението на жилища, ваканционни селища и т.н. е много слабо в момента. Успоредно има скрито предлагане. Говоря за "богаташите просящи". Това са хора, които живеят на централни места в големи градове, където квадратният метър е много скъп, а в същото време хладилниците на тези хора са празни, защото имат крайно ниски доходи. "Богаташите просящи" задържат предлагането. Освен това банките имат много имоти на длъжници, които не могат да продадат. Има и немалко заможни хора с пусти имоти, които искат да продават, но чакат подходящ момент. Когато всички тези недвижимости реално започнат да се предлагат на пазара при ограничени възможности на купувачите, очаквам цените да спаднат.

- Какви проекти и при какви лихви ще финансирам с приоритет банките в България и към кой ще бъдат особено предпазливи?

- Не мисля, че ще видим никакви сериозни изменения. Ще се отпускат кредити на такъв тип физически и юридически лица, които имат постоянни

доходи и си плащат на време задълженията. А точно тези кредитополучатели стават все по-малко, защото пазарът се свива. Не вярвам да се случи нещо радикално или внезапно, което да промени структурата на нашата икономика. Увеличение в търсението на кредити от местния пазар очаквам във времето на кризата. Кредитите от международните пазари ще бъдат по-евтини във време, затова много компании ще търсят външно финансиране.

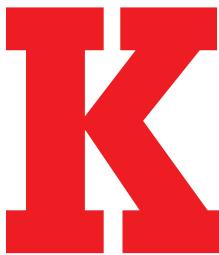
- При равни други условия кой вложението ще се окажат по-успешни - тези в България, Европа, Азия или някъде другаде?

- Успешно е вложението, което е конкурентоспособно. Ако сравняваме вложението при равен риск, каквито са банковите депозити, в България определено е по-изгодно. Каквито и данъци да налага колегата Дянков, у нас имаме 5 до 6 пъти по-високи лихви по депозитите, отколкото в Европа. Валутните ни резерви са абсолютно непокътнати, в централната банка има преобезпечаване, цената на златото расте, а с това и стойността на златния ни резерв. Т.е. нищо страшно не може да се случи с валутния борд идните 2-3, гори 5 години. Но въпреки това за-

ОРЛИН ПОПОВ: ДЕТАЙЛИТЕ СА НАЙ-ВАЖНИ

Можеш да научиш някого на умения, но не можеш да го научиш на ангажимент към работата, смята собственикът и генерален мениджър на Happy Bar & Grill

аква е спецификата в управлението на заведения?

- Въпросът е концентрацията на цялата фирма да прави Едно. Тясната специализация е отговорът. Втренчването във всеки един от детайлите, които правят ресторант ресторант, е моята работа. Опитът ни по-

казва, че ако който и да е от детайлите, съставляващи бизнеса, отстъпи от очакванията на клиентите, те го усещат и класирането на ресторантът в тяхното съзнание се променя. Когато човек отиде на ресторант, той очаква всичко да му е наред. И когато аз знам какво клиентът очаква и му дам гори съвсем малко повече от това, той си остава наш клиент.

- Но нали е важно един менеджър да делегира отговорности?

- Аз само това правя. След като оформя конкретната идея за визията на фирмата и стратегията на развитие, ги превръщам в задачи, които давам на екип от специалисти. На общите ни събрания всеки месец те ме запознават със свършената от тях работа и обсъждаме всяко ново въведение. Така че в крайна сметка, преди нещо да се появи пред клиентите, аз съм запознат с него. Също така опитвам всяка нова салата, ястие и т.н.

- А вие откъде черпите идеи и опит?

- Нямам време да измисля всичко. Затова комбинирам целия опит на света, до който имам достъп, и го съобразявам с изискванията и мантилитета на нашите клиенти. Уча се от най-добрите. По света има много школи и именити готвачи, които са готови да споделят опита си срещу заплащане. Но най-трудното, НАЙ-ТРУДНОТО от всичко, е да се създаде екип, който да може да възприема опита от учителите, да го адаптира към съответния пазар и да го приложи на практика. Разполагаме с голям лаборатории, трима от най-добрите готвачи в България и цял екип от специално обучени готвачи, които се занимават с измисляне на нови рецепти. Всичко това плюс хилядите килограми продукти, които се използват за прости, са едно от най-скъпите пера в нашия бизнес.

- Съжалявате ли, че освен "Xenu" отворихте и голем рибен ресторант в Барселона?

- След като направихме голям успешни ресторант в Барселона, решихме, че сме достатъчно големи, за да покажем на тези испанци как се правят рибни ресторани. Те пък от своя страна ни показваха, че малко по-добре от нас знаят точно как се правят рибни ресторани. Така че на нас ни се наложи да отстъпим, да затворим ресторант и да загубим толкова пари, че сега га сме далеч по-съобразителни с това, че и другите могат. Човек от нищо не се учи така добре, както от собствените си грешки.

- Вниманието към детайлите във всеки аспект от живота ли го проявявате?

- Важността на детайла се отнася за абсолютно всичко. Детайлите изграждат цялото. В който и

аспекти на живота да се възлагат, ще видим, че харесваме повече красиците и добре завършено нещо. А възприятието за красота и завършеност според мен произхожда от усещането, че на това нещо всичко му е наред. Най-важното е да изпитаме така детайлите, че направеното от нас, каквото и да е то, да се хареса от другите. Защото клиентите ни или околните не разглобяват нашето представяне на детайли, а просто го харесват или не.

- Част от ресторантите ви са ежедневни, а другите са луксозни. Как се отнася бедна България към луксозните стоки и продукти?

- Как това сме бедна държава? Та ние сме европейска държава.

- На каква европейска държава?

- На света има толкова много по-бедни държави. В България има достатъчно хора, които оценяват лукса и са готови да платят за него. За да се направи нещо качествено, то не може да бъде евтино. И хората, които разбират и ценят вкусните неща, изисканата обстановка, тези, които обичат живота като цяло, са готови да си платят и да му се наслаждават.

- Вкусът възпитава ли се?

- Да, вкусът се възпитава. Точно това е основната причина кулинарното изкуство да се развива. Непрекъснато се откриват нови, несъществували досега комбинации между различни продукти, смесват се кухни между държави и континенти. Вкусът на хората се обогатява, очакванията за нови кулинарни предложения растат. Разбира се, традиционните вкусове винаги ще си останат, но новостите в храната в гнешни времена са толкова желани, колкото и новостите в компютрите. И както при всички новости, част от тях не издръжат изпита си пред клиентите и изчезват, а друга част се харесва много и се превръща в начин на хранене. И така нашият вкус се възпитава.

- Клиентът ли е вашият бог?

- Схемата е много проста. За да се развишаме като фирма, ни трябват сърдечни сърдечни. Сърдечната сърдечна едно-единствено място - от клиентите. Каква друга работа имаме, освен да се грижим за тях като очите си. Доволните клиенти се връщат още на следващия ден, ефектът от нашата работа си проличава веднага. Ако успеем да ги накараме да се чувстват щастливи, умре така са при нас.

- Какво прави един менеджър добър? От всяко сърво сърдечка не става, нали?

- Да, но от него става нещо друго. Няма добри и лоши, има такива, които си пасват с работата, и други, които трябва да си потърсят място другаде. Има някои, които живеят живота си чрез работата, мислят за нея непрекъснато, наблизат в нея все по-дълбоко, грижат се за работата си като част от самите тях. И тези хора са много успешни. Други хора отделят работата от живота си и изчакват да мине работното им време, за да продължат да живеят личния си живот. Тях не ги разбирам. Изключено е да си добър в работата си, ако не я обичаш.

- Такива хора ли търсите, които горят в работата?

- Ако моза да намирам само такива, ще бъда много щастлив. Можеш да научиш някого да смята, да пише и да говори английски, но как да го научиш да обича труда си?! Той или го има, или не.

- Как познавате дали някой става за определена позиция във Вашата компания или не?

- Още на първия ден започва да задава правилните въпроси, постъпва правилно и логично, личат си приоритетите му.

- Но хората се разбишат. Да давате ли втори шанс?

- Много време се мъчих да променям хората и накрая разбрах, че не е моя работа да го правя и да давам на някого тон в живота. Не можахме да станем училище за хора. Предпочитам да работя от самото начало с такива, които са съгласни с нас и нашата философия. Можем да научим някого на умения, но не можем да го научим на ангажимент.

- Кое е по-важното: талантът или трудът?

- Талантът е 1000 пъти по-важен. Трудолюбият, колкото и да се труди, няма да успее да свири на пиано така добре като талантливият. Много хора вършат голямо количество работа, но насочват усилията си в грешна посока и после резултатът не е очакваният. Според мен няма никакво значение колко труд си положил, важен е положителният ефект.

- Колко високо в ценностната Ви система стои успехът?

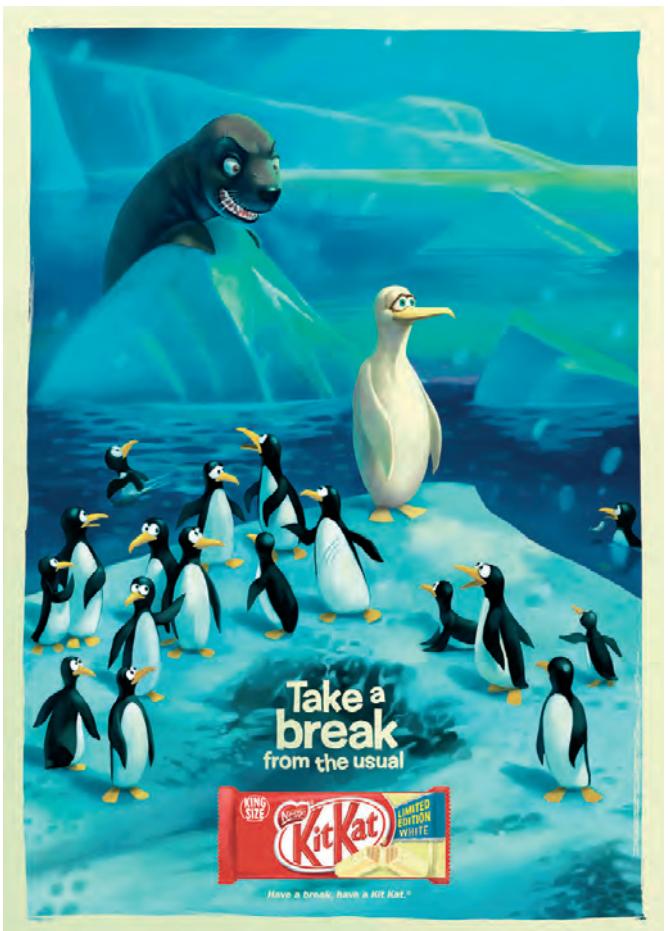
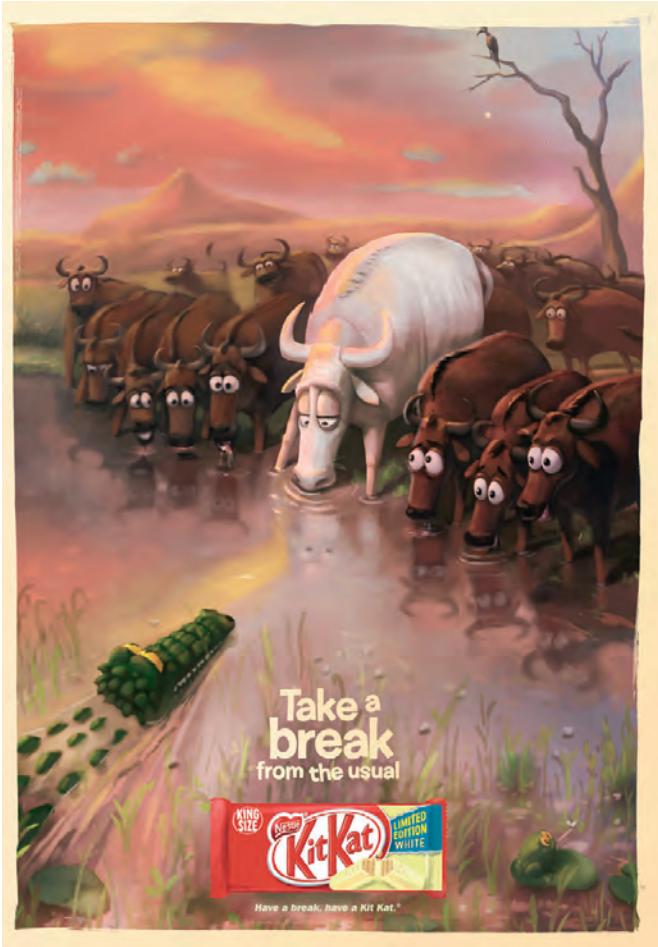
- Камо че ли е на първо място.

ОРЛИН ПОПОВ е собственик и генерален мениджър на най-голямата верига ресторани в България - Happy Bar & Grill и Happy Sushi. Компанията развива и марката Captain Cook. Най-престижната международна награда за ресторантърство, спечелена от Happy, с която Орлин Попов се гордее, е Кристален глобус на Международната хотелиерска и ресторантърска асоциация - IHRA. В началото на 2012 г. от сп. "Туризъм и отидъх" му бе Връчен и Златен приз за цялостен принос в развитието на ресторантърството. В бранша е повече от 20 години. Преди това се е занимавал с производство и продажба на бижута. На Коледа 1994 г. открива първия ресторант Happy Bar & Grill във Варна и оттогава веригата се разширява с общо 28 ресторана в България и 2 в Барселона.

marketingmag

ЦВЕТЕЛИНА ПЕТРОВА

KIT-KAT ЗА ЦЕНИТЕЛИ. Плакатите могат да бъгат страховчен канал за комуникация, стига да имаш идея какво да нарисуваш. А JWT, Sydney, за пореден път доказва, че творческото вдъхновение при тях никога не е в дефицит. Новият бял шоколадов блок Kit-Kat, който е пуснат на пазара в Австралия в ограничено количество, буквально изчезва от рафтоварете на магазините след появата на постерите с бялата зебра, белия пингвин и белия бик. Брилянтна кампания, която е истинско доказателство, че добрият криейтив винаги прогава.

Kартини от замвора. "Голямото изкуството изгва от най-неочеквани места. Не мястото е причината Ван Гог да създава произведения на изкуството, които промениха света. Нито пък замворът пречи на замворниците да рисуват картини." Това са мислите на креативите от Staff Brazil, Роу де Жанейро, когато работят над кампанията за представянето на изложбата на замворниците от Бразилия. А визията на плаката ни напомня, че дори и в черно-белия свят на лишените от свобода изкуството провокира и показва, че животът има и своята цветна половина.

8 cylinders when you need it.

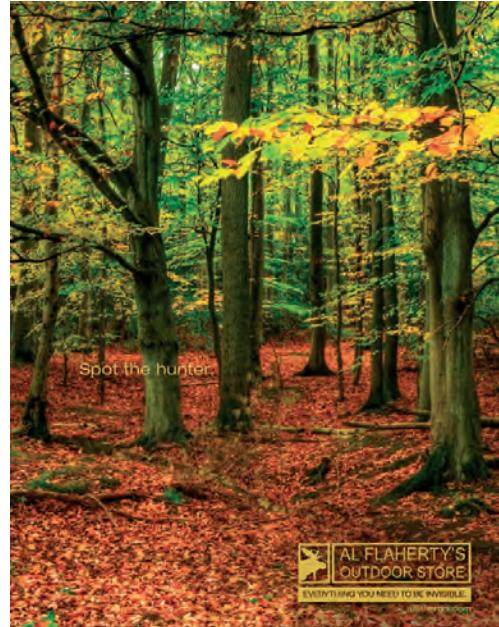
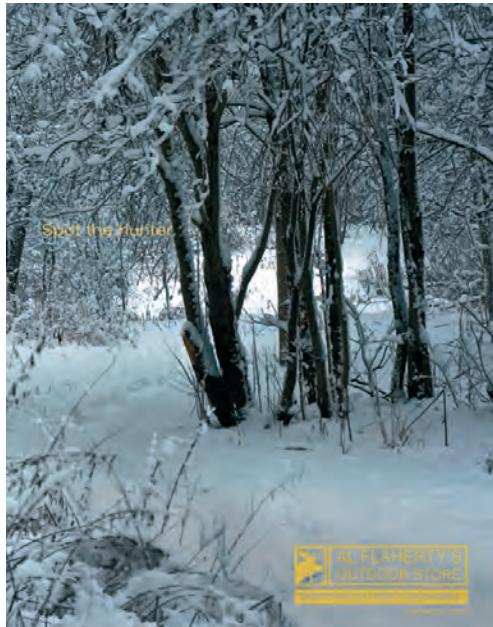
Vorsprung durch Technik

4 cylinders when you don't.

The new Audi S7

Леопард или комка. Новото Audi S7 може да бъде леопард, но може да бъде и обикновена комка. Това ни представя кампанията на автомобила, дело от BBH, London. Истината е, че Audi въвежда допълнителни мерки за намаляване разхода на гориво на своите двигатели и въвежда нова система, която позволява при необходимост да се изключат 4 от 8-те цилиндри на двигателя. Умно техническо решение и творческа реализация, която можем само да аплодираме.

На лов. "Всичко, от кое-то се нуждаеме, е га бъдем небидими." Достихте ли се за кого е предназначен този слоган? За ловците. Кампанията за магазини за лов и риболов Al Flaherty's, реализирана от рекламна агенция Cheil, Канада, ни представя гъвекрасни горски картини, които трябва да открием ловеца. Очевидно няма как да спечелим тази игра, защото ловецът е облечен в камуфлажните грехи на Al Flaherty's. На това му се казва реклама, която стреля точно в целта.

ПРЕДИ ПОВЕЧЕ ОТ 25 ГОДИНИ ZEPTER INTERNATIONAL ЗАВЛАДЯ СВЕТА С РЕВОЛЮЦИОННИТЕ СИ ПАТЕНТОВАНИ КУХНЕНСКИ СЪДОВЕ ШЕДЬОВРИ

ZEPTER КАПАКЪТ
ПРИЛЯГА ПЕРФЕКТНО ВЪРХУ РЪБА НА СЪДА
И ХЕРМЕТИЧЕСКИ ГО ЗАТВАРЯ

ТЕРМОИНДИКАТОР
ИДЕАЛНО КОНТРОЛИРА ПРОЦЕСА НА ГОТВЕНИЕ,
СПЕСТЯВА ВРЕМЕ И ЗАПАЗВА
ЕСТЕСТВЕННИТЕ СЪСТАВКИ НА ХРАНАТА

ПРЕВЪЗХОДЕН ZEPTER МЕТАЛ, УСЪВЪРШЕНСТВАНА
ТЕХНОЛОГИЯ И СЪВРЕМЕНЕН ДИЗАЙН
НАПЪЛНО БЕЗОПАСНА, ХИГИЕНИЧНА, ЕКОЛОГИЧНА
ЛЕСНА ЗА ПОЛЗВАНЕ И ПОДДРЪЖКА

ZEPTER ДРЪЖКИ
ЕРГОНОМИЧНИ,
НИКОГА НЕ СЕ НАГРЯВАТ

ЕДНОВРЕМЕННО ГОТВЕНИЕ
В ЕТАЖНА СИСТЕМА НА
2-3 РАЗЛИЧНИ ЯСТИЯ
1 ТОПЛИНЕН ИЗТОЧНИК,
ВИНАГИ НА ПО-НИСКА ТЕМПЕРАТУРА,
СПЕСТЯВА ВРЕМЕ И ЕНЕРГИЯ

ЗАТВОРЕН ЦИКЪЛ
ХРАНАТА СЕ ПРИГОТВЯ В СОБСТВЕНИЯ СИ СОК И
ЗАПАЗВА ХРАНИТЕЛНИТЕ, БИОЛОГИЧНИ И
ОРГАНОЛЕПТИЧНИТЕ СИ СВОЙСТВА,
СПЕСТЯВА ХРАНА

СПЕСТЯВА ХРАНА,
ЕНЕРГИЯ, ВРЕМЕ И ПАРИ,
ПРЕДПАЗВА ЗДРАВЕТО ВИ

АКУТЕРМИЧНОТО КОМПАКТНО ДЪНО НА ZEPTER
ПОЗВОЛЯВА ПРАВИЛНО ПРИГОТВЯНЕ НА
ЗДРАВОСЛОВНА ХРАНА И СПЕСТЯВА ЕНЕРГИЯ

ЗА ВСИЧКИ ВИДОВЕ ТОПЛИННИ ИЗТОЧНИЦИ,
ВКЛЮЧИТЕЛНО И ИНДУКЦИОННО НАГРЯВАНЕ

ДНЕС БОГАТИЯТ АСОРТИМЕНТ ОТ УНИКАЛНИ ПРОДУКТИ, НОСИТЕЛИ НА ВИСОКИ СТАНДАРТИ ЗА КАЧЕСТВО, ОТЛИЧНА ИЗРАБОТКА И ИЗЯЩЕН ДИЗАЙН СЕ ГРУПИРАТ В 5 БРАНДА: HOME ART, MEDICAL, HOME CARE, LUXURY И COSMETICS.

ЗАПОВЯДАЙТЕ В НОВООТКРИТИЯ НИ ИЗЛОЖБЕН ЦЕНТЪР И ОТКРИЙТЕ МНОГООБРАЗИЕТО НА ПРОДУКТОВАТА НИ ГАМА, ПРЕДСТАВЕНА ОТ КОЛЕКЦИЯТА КУХНЕНСКИ ШЕДЬОВРИ И ИЗДЕЛИЯ ЗА ЕЛЕГАНТНО СЕРВИРАНЕ, СИСТЕМАТА ЗА ДЪЛГОТРАЙНО СЪХРАНЕНИЕ НА ХРАНА, МЕДИЦИНСКИТЕ ПРОДУКТИ С ГРИЖА ЗА ЗДРАВЕТО И КРАСОТАТА, УСЪВЪРШЕНСТВАННИТЕ УРЕДИ ЗА ПРЕЧИСТВАНЕ НА ВЪЗДУХА И ВОДАТА, СИСТЕМИТЕ ЗА ПОЧИСТВАНЕ НА ДОМА, НАТУРАЛНИТЕ КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ, КАКТО И ЛУКСОЗНИТЕ ЧАСОВНИЦИ И БИЖУТА.

гр. София, бул. „Тодор Александров“ № 28, тел. 02/988 44 58

marketing@zepter.bg

www.zepter.bg

Баща ми изобретателят

Човек не може да разкаже с няколко реда за баща си. Затова тук, в тези въстъпителни думи преди интервюто, ще разкажа само един фрагмент. Познавам от над петнайсет години един електричар, който е избал въкъщи през годините да оправя различни повреди по електриката, да монтира контакти и прочие. Страшно добър маистор. Сравнително скоро научих, че той всъщност е електроинженер, човек с титли, с разработки, лектор на различни курсове по усъвършенстване на кадри из страната - с една сума, нали знаете как преходит се отнесе немилостиво тъкмо към най-добрите специалисти. Ето защо е толкова добър маистор, казах си наум. Веднъж с него стана дума за баща ми Енчо Попов. Познавам го, разбира се, каза специалистът. В нашите среди той е нещо като легенда.

Проф. Енчо Попов: Липсата на перспектива е по-страшна от бедността

Не съм пессимист, защото вярвам, че творческото начало в човека е неуничожимо

Чел съм статистики, според които внедрените в живота и производството изобретения в световен мащаб са само 5% от признатите. Така ли е и с твоите изобретения?

- При мен този процент е над 30. От над 80 признати мои изобретения над 30 са внедрени. Защо? Случи се така, че веднага след като завърших инженерното си образование, попаднах в центъра на развойната и иновативна работа в областта на електрическите машини. Още през 60-те години в България започващо нещо като "златен век" за електрическите машини. През 70-те години бях в центъра на развойната работа по електрокарни двигатели и на започване на производствената и развойна дейност по автомобилни генератори и стартерни електромотори за леките автомобили "Жигули". Известно е, че прогресът в автомобилостроенето е много динамичен. В тази връзка стартерните електромотори за автомобили бяха достигнали висока степен на техническо и производствено съвършенство. Тогава намислих електрокарните двигатели да бъдат преустроени според концепцията на стартерните електромотори. Това беше извършено. Фирмата "Бош" по български чертежки изработи новите технологични линии и само за няколко години България зае първо място в света по качество и количество (над 100 хил. бр. годишно) електрокарни двигатели. Във връзка с това създадох няколко изобретения, които бяха внедрени. По това време започващо период на бурно развитие на металорежещи машини с цифрово програмно управление. За тези машини бяха необходими интелигентни автомобатизирани устройства за движение и управление. Започнах работа по създаването на нови електрически машини за такива устройства. След по-малко от 10 години упорита иновативна развойна работа България зае първо място в света по производство на такива електрически машини - над 100 хил. бр. годишно, за стотици милиони долари годишно производство. В тези електрически машини имам над 20 внедрени изобретения. През онези години имах късмет да работя близо с такива крупни специалисти като професор Иван Попов, като академик Ангелов в областта на изчислителната техника, ст.н.с. Румен Атанасов, създад електронните управления на електрическите машини за автомобатизирани устройства, ст.н.с. Кръстьо Станилов - организатор на производството на автомобатизирани системи. Бях се обградил от израснали около мен доктори на науките и старши научни сътрудници - Румен Апостолов, Христо Кацаров, Георги Георгиев

КАЙМАНИТЕ - ОСТРОВИТЕ НА СЪКРОВИЩЕТО

Петият по големина финансова център в света разполага с 1,5 трилиона долара в банките. И сълнцето грее...

B западната част на Карибско море, егва на 360 km южно от Острова на свободата, както се самовеличае комунистическа Куба, и на 700 km от Маями, Любимия курорт на богатите американски пенсионери (неслучайно любителите на черния хумор го наричат Чакалнята за рая), се е сгущил малък архипелаг, съставен от егва три острова. Това са Каймановите острови, чиито имена не се отличават с особена фантазия - най-големият е Гранд Кайман, средният е Кайман Брак, а най-малкият е Литъл Кайман.

Фантазията, или по-скоро фантастичното, тук е другаде. И не става въпрос за топли изумрудени води, раиски плажове, застлани с фин бял пясък, за величествени палми или пъстроцветни коралови рифове. Каймановите острови са нещо различно. Разбира се, има ги и палмите, и плайковете, и рифовете, и всичко останало, което може да очакваме от един тропически рай. Каймановите острови са място, което се доближава най-много до представата ни за Острова на съкровищата на Р. Л. Стиънсън, при това въвсесем буквален смисъл, или до определението Швейцария на Карибите.

Тези три миниатюрни острова с обща площ от 264 кв. km и население под 55 хил. жители са петият по големина финансова център в света (според сп. Economist), а брутният вътрешен продукт на глава от населението е по-голям, отколкото този на Съединените щати (според CIA World Factbook). Местните банки въроят 1,5 трилиона долара, а от приблизително 11 хил. хеджфонда, опериращи по цял свят, около 10 хил. са регистрирани на Каймановите острови. След малко ще се спрем на финансово богатството на архипелага джудже, но сега може би е моментът да разкажем как се е стигнало дотук.

Според популярната местна легенда на 8 февруари 1794 г. в рифовете край бреговете на Кайманите се разбиват 10 търговски кораба. На борда на един от тях - "Конвент", се намирал принц Уилям, който след време щял да заеме английския престол под името Уилям Четвърти. Трогнат от благородството на островитяните, тогавашният британски монарх Джордж Трети обещал никога да не налага данъци на Каймановите острови. Макар множество истории и гори самата британска кралица Елизабет Втора да твърдят, че това не отговаря на истината, местните хора не им обръщат внимание и приемат легендата за единствена официална истина.

По-прозаичната версия за превръщането на Кайманите в данъчен рай и световен офшорен център се свързва с построяването на самолетна писта през 1952 г. До този момент Кайманите са три не просто бедни, а мизерни островчета, чието осемхилядно население се препитава от лов на костенурки, риболов и земеделие. През следващата 1953 г. клон в Гранд Кайман открила Barclays Bank, а група предприемчиви адвокати и счетоводители решили да се възползват от благоприятното местно законодателство. На острова те заварили едно изключително отзивчиво правителство. Търди се, че водещи финансова експерти (най-вече по укриване на доходи) и местните власти заедно написали законите, довели до истински финансова бум на Кайманите през 60-те години на миналия век. Така тук дошли най-големите световни банки, включително HSBC, Deutsche Bank, UBS, Goldman Sachs и прочие, най-силните инвестиционни фондове, включително този на фамилията Ротшилд, най-авторитетните огниторски компании от т. нар. Голяма четворка и някои от най-богатите американци, сред които и Мит Ромнъ, за когото в разгара на предизборната борба в Щатите стана ясно, че сържи парите си в Cayman National.

Каква точно е истината и чия е заслугата - на благородните местни жители или на ловките адвокати, не се наемаме да гагаем. Важното в случая е, че на Каймановите острови няма никакви преки данъци - няма данък общ доход, няма данък върху капиталовите приходи, няма корпоративен данък, няма и данък наследство. Тук не са чували и за данък сгради гори. И тъй като съвсем без данъци не може, на Кайманите съществуват някои непреки данъци, например под формата на вносни мита. Естествено, на Карибите всички промишлени стоки са внос, но и в това отношение властите са съвсем умерени - вносните мита се движат в граница 22-25%, като за някои стоки - подбрани по неясни критерии, тъй като списъкът включва от десетки артикули и книги (които са океи) до цифрови фотоапарати и видеокамери (които егва ли можем да наречем стоки от първа необходимост) - вносното мито е 5%. Единствено изключение правят автомобилите, върху които се е стоварила истинска данъчна секира - вносното мито зависи от мощността на двигателя, започва от 43% и може да стигне до 100% за колите с най-мощни мотори.

Трябва да отбележим, че на тази данъчна свобода се разват единствено местните жители. Чужденци - които работят тук, а те не са никак малко,

**Библио.бг - платформа за електронни книги и
 списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

